

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 3.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
17. JANUARJA (ENERO) 1957

Ob znakih odpora med sovjetsko akademsko mladino

London, dne 9. januarja 1957.
Sovjetsko časopisje se vedno bolj pogosto pritožuje nad “demagogi” in takomenovani “huligani” med študentovsko mladino. Znana revija “Voprosi Filozofiji” (Filozofska vprašanja) v eni svojih zadnjih števil obsoja tiste, ki mislijo, da “buržuazna miselnost ne vpliva na sovjetsko ljudstvo in posebej na njeno mladino.” Hruščov sam se je v enem svojih nedavnih govorov svareče obregnil ob študente. Zahodni dopisniki pa poročajo o pravecah in porih na moskovski, leningrajski, stalingrajski, harkovski, tifliški in drugih univerzah Sovjetske zveze. Poročajo, da študentje sestavljajo odbore in objavljajo manifeste, s katerimi terjajo večjo svobodo in boljše življenje. Ljudje, ki se v zadnjem času vračajo iz ZSSR-a pravijo, da so številne študente in mlade izobražence zaprli zaradi takšnega delovanja, med tem ko da je vsaj v dveh primerih, to je v Moskvi in Stalingradu, prišlo do pravega spopada med študenti in policijo.
Ti pojavi so zelo zanimivi in budrilni. Merijo namreč na to, da je celo v Sovjetski zvezi sami mladina pričela misliti s svojo glavo. Hkrati ti pojavi izpričujejo, da je v komunizmu nekaj, kar ni odvrtno samo temu ali onemu narodu z bogato kulturno tradicijo, ampak je nekaj, kar se upira sami človeški naravi.

Pojavi nezadovoljstva med sovjetsko mladino so vrh tega v hudem nasprotju s teorijo marksizma-leninizma. Vse odkar so v Sovjetski zvezi leta 1934 dokončno kolektivizirali kmetijstvo, bi naj tam vladalo stanje “socializma”, to je takšne družbene ureditve, pri kateri so vsa sredstva za proizvodnjo v državnih rokah. Po marksizmu-leninizmu bi zategadelj v tamojšnji ljudski miselnosti, ki naj bo zopet le odsev materialnih okoliščin, v katerih se odvija družbena proizvodnja, moral vladati enodušni občutek zadovoljstva in radosti ob tem stanju. Sovjetski ljudje naj bi bili kot eden nosilci “socialistične misli”, zavedni graditelji tistega definitivnega raja na zemlji, ki se imenuje “komunizem”, in v katerem bo vsakdo dobil prav vse, kar potrebuje, ne da bi moral delati kaj več kot zna ali more. Bežen pogled na katerokoli sovjetsko tiskovino, s katerimi preplavljajo svet, nam pove, da je to vprav slika, ki jo predoča ruska propaganda. Skuštrani študentje, z očmi siljočimi od sreče in mlade, tolste, večno se smeječe tovarniške delavke. Sovjetskaja mladež. Novi ljudje.

V resnici državni aparat Sovjetske zveze vse od svojega nastanka posveča največjo pozornost mladini. Od otroških let pa do zrele dobe je sovjetski državljan izpostavljen najhujšemu propagandnemu pritisku. Otroke včlanijo v organizacijo takomenovanih “Malih okto-ristov”, dečke in deklice med “Pionirje”, fante in dekleta do 25. leta starosti pa v “Komsomol”. Tako naj se vzgoji kader robotov, ki bodo slepo ubogali partijsko vodstvo. Mladina je v Sovjetski zvezi po svoje privilegirana, posebej študentje. Država izdaja velikanske vsote denarja za šport in drugo razvedrilo, namenjeno predvsem mladini. Univerze so bogato dotirane od države in veliko številno študentov živi od državnih štipendij. Toda te ugodnosti zdaleč ne odtehtajo temne strani režima. In tu je vir naraščajočega nezadovoljstva.

Štipendij je res zelo mnogo, toda odmenjene so tako, da more študent z njimi plačati le sila borno hrano in stanovanje. Ena moška obleka stane toliko, kot znaša polovica cele letne štipendije. Študentje morajo vrh tega večji del svojih počitnic porabiti za “prostovoljno” delo na kolhozih ali raznih gradbiščih. Posebno neprijubljeno je pa pravilo, da mora človek po opravljenem študiju najmanj za tri leta na delo in v kraj, ki ju določi država. Večkrat se zgodi, da mladega inženirja ali zdravnika pošljejo v Sibirijo ali Kazahstan ali kak drugi zaostali predel Zveze in mora tu ostati za vedno. Dejstvo je, da je življenje študenta in mladega izobražence — kot sploh vseh ljudi v Sovjetski zvezi — trdo in enolično. Takšno življenje je mogoče prenašati samo ob velikem idealiz-

EDENOV KONEC

Pred 21 meseci je Churchill prepustil svojemu učencu in ljubljencu Anthony Edenu vodstvo Anglije in njenega imperija. Že takrat je bil imperij močno načet ter je bilo vsemu svet kazno, da se bližajo časi, ko razpada ne bo več mogoče zadržati. Samo 21 mesecev je bilo Edenu treba, pa je spravil ta načeti imperij v tak položaj, da je danes skoro že mogoče trditi, da imperija v pravem pomenu besede ni več.

“Bolezen” in odstop

9. januarja t. l. je Eden “zaradi slabega zdravja” podal ostavko. Tisto “slabo zdravje” je bila vrsta neuspehov in napak, ki jih je zagrešil Churchillov učenec. 32 let se je pripravljaval v senci svojega velikega učitelja na predsedniško mesto, 21 mesecev je bilo treba, da je zdrknil nižje, kot je bil, predno je zasedel v Churchillov krog. Eden je danes simbol propada britanskega imperija.

Udarci

Prve udarce je Edenova Anglija dobila s podpisom pogodbe z Egiptom, na podlagi katere je morala umakniti svoje čete iz Egipta in nato s področja sueškega prekopa. Najtežji udarec je bil angleški imperialni in Edenovi slavi zadan z Nasserjevo nacionalizacijo Sueškega prekopa. Anglija, še manj pa Eden osebno, ni mogla preboleti tega udarca v lice. Maščevanje, v katerega je pritegnil Francijo, pravijo eni, ali pa so ga vanj pregovorili Francozi, kakor trdijo drugi, se je dobre štiri mesece varilo v Londonu in Parizu in izbruhnilo s tragično končano invazijo Egipta. Edenov prestiž je zgrmel v prah. Zadnji udarec mu je zadal Washington, ko je Eisenhower odklonil Edenu obisk v USA.

Spor v stranki

Zaradi takih neuspehov in napak je trpel ne samo ugled Anglije in Edenove vlade, pač pa tudi prestiž konservativne stranke, ki ima vlado v rokah. Nujno je prišlo do sporov v stranki med desničarskim in liberalnim krilom stranke. Eden ni mogel prepričati ne britanskega javnega mnenja, ne svoje stranke o pravilnosti svojih korakov. Zaveznitvo z edinim prijateljem Anglije, z USA, se je nevarno zrahljalo. Konec Edena je bil neizbežen. Predsedniški ostavki je sledila tudi poslanska ostavka, ker da so mu zdravniki napovedali “samo še nekaj mesecev življenja”, če ne opusti slehernega javnega udejstvovanja. Eden je sedaj samo še tragično poglavje zgodovine britanskega imperija. Čerčiljanska miselnost, katere je bil prežet, ni bila več prilagodljiva razvoju druge polovice dvajsetega stoletja.

Churchill in Macmillan

Svet pa je znova presenetila “odločitev” kraljice Elizabete II., ko je imenovala za Edenovega naslednika 62 letnega Harolda Macmillana, desničarskega konservativca, zagovornika Edenove neuspele sueške politike. Imenovanje je bilo pojasnjeno, ko se je izvedelo, da je tik pred objavo poklicala na posvet tudi

mu ali pa ob prepričanju, da na svetu tako ali tako ni nobene druge rešitve.

Ko je živel Stalin je komunizem res imel za mnoge ljudi — posebno v Rusiji — avreolo neke zgodovinske nujnosti in neizogibnosti. Toda po diktatorjevi smrti, in posebno potem, ko je Hruščov februarja lansko leto sam pljunil na spomin pokojnega gospodarja, so se pričeli zibati temelji vsej indoktrinirani miselni zgradbi. Razumljivo je, da so dogodki v Madžarski in Poljski krepko pomagali k razvoju vretja in razkrajanja, ki smo mu sedaj priča.

Sovjetski študentje imajo le malo možnosti, da se pravilno obveste o dogodkih doma in po svetu. Vrh tega je vsa njihova miselnost prepojena z marksizmom-leninizmom, tako, da na vse dogajanje hočeš nočeš gledajo z očali komunističnih teorij in fraz. Zaradi tega je povsem naravno, če se njihove debate odvijajo v glavnem na bazi marksizma. Rešitev pogosto iščejo v nekakšnem novem tolmačenju tega nauka. Nek odbor moskovskih študentov je pred kratkim na primer sklenil, da se je treba s pomočjo “marksistične analize” boriti proti “birokratični degeneraciji sovj. družbe”. Vendar pri tem, ko tako govore, v srcu le mislijo najbrž na nekaj drugega. Mislijo

Churchilla. Stari britanski lev še vedno opleta z repom, čeprav si je že izbrusil kremplje in izgublja zobe.

Nova vlada

Macmillan, ki mu v konservativni stranki stoji nasproti 54 letni liberalni Buttler, kateri je bil močno užaljen, ker ni bil imenovan za predsednika, je osebni prijatelj Eisenhowerja iz druge svetovne vojne. Washington je takoj dal vedeti, da bo povabil Macmillana na obisk v USA. Nova britanska zunanja politika je bila na vidiku dokler ni Macmillan objavil sestavo svoje vlade, v katero je imenoval znova za zun. ministra 52 letnega Selvyna Lloyda, ki je bil tudi tvorec egiptanske invazije. Vsa važna ministrstva so zadržali Edenovi ministri. Zamenjal je samo obrambnega ministra Anthony Heada, ker da je “neprimerno ravnal” z egiptansko intervencijo in ga nadomestil s Churchillovim svakom Duncan Sandysom. Po vsem imperiju neprijubljeno Alan Lennox-Boyd je ostal minister za kolonije. Povprečna starost ministrov Macmillanove vlade je 54 let.

Odnos — po svetu

Odnev Edenovega odstopa je bil po vsem svetu velik. Čeprav pričakovan, je presenetil. V USA, ki imajo nemajhno zasluglo za Edenov padec, (ameriška protikolonialna politika Eisenhowerjeve vlade, katere posledica je bil ameriški nastop proti Angliji in Franciji v ZN), sta Eisenhower in Dulles obžalovala Edena samo zaradi “zrahljanega zdravja”, ne pa njegovega odstopa kot predsednika. V ZSSR so ponovili znane fraze o propadanju britanskega imperi-

IZ TEDNA V TEDEN

V svoji nastopni poslanici kongresu in ameriškega naroda (State of the Union Message), ki ji je tokrat primanjkovalo barvitosti in živahnosti, je Eisenhower v glavnem ponovil cilje ameriške zunanje in notranje politike, ki jih je njegova vlada zasledovala že v minuli predsedniški dobi. Opozarja svoje državljane in svobodni svet na nevarnost pred komunizmom in na potrebo po odločnih akcijah proti njemu, zahteva zračno kontrolo nad oboroževanjem in trdno povezanost svobodnih držav. V notranji politiki se namerava truditi za še višjo življensko raven v USA, za kontrolo grozeče inflacije in za splošno notranjo varnost države. USA bo še vedno pomagala tako gospodarsko kakor politično vsem državam, ki hočejo ostati svobodne komunizma ali ki se ga hočejo osvoboditi.

Eisenhower je od kongresa zahteval pooblastilo za amer. voj. intervencijo na Srednjem vzhodu v slučaju sovjetskega napada na katero koli arabsko državo. Dulles je nato v kongresu pojasnil Eisenhowerjevo doktrino: USA ne namerava nobeni državi nasilno določati oblike režima; USA se ne namerava vmešati, če se komunisti polastijo obla-

sti v kateri arabski državi brez direktnega sovjetskega vojaškega posega; USA hoče finančno in gospodarsko pomagati arabskim državam, da se obdrže izven sovjetskega vpliva; 400 milijonov dolarjev je USA pripravljena potrošiti v ta namen.
Dulles je v zagovoru Eisenhowerjeve doktrine poudaril, da je s svobodo Bližnjega Vzhoda zagotovljena svoboda Zapada in obratno. Zahteva hitro akcijo, dokler je še čas.
Odziv v kongresu in Eisenhowerjevo doktrino je povoljen in pričakujejo, da bo kongres hitro izglasoval Eisenhowerju potrebna pooblastila.
V arabskih državah je Eisenhowerjeva zahteva naletela na mešan sprejem. Egipt ugotavlja, da ga hoče USA izolirati od drugih arab. držav. V Angliji in Franciji trdijo, da je Eisenhowerjev korak direktna posledice njune vojaške intervencije v Egiptu.
Azijske države z rdečo Kitajsko na čelu grozijo, da more ta ameriški korak povzročiti tretjo svetovno vojno. ZSSR je izjavila, da je to nov dokaz ameriškega gospodarskega imperializma in borbe ameriškega kapitala proti Angliji in Franciji ter proti svobodnim narodom.
Radio Kairo je objavil, da Egipt ne bo dovolil britanskim in francoskim ladjam prehod skozi sueški prekop vse dotlej, dokler Izrael ne bo znova predal področja okoli Gaze Egiptu. Prav tako se Egipt ne bo nikdar direktno pogajal z Anglijo in Francijo o plovi skozi prekop, temveč samo preko ZN. V Londonu so ogorčeno izjavili, da je Nasser prelomil besedo, ki jo je dal pred odhodom britanskih čet iz Port Saida Hamarskjoldu, da bo odprl prekop, čim Anglofrancozi izpraznijo to mesto.
Novo žarišče nemira se je ustvarilo na jugozahodnem delu arabskega polotoka, kjer je arabska država Yemen obtožila Anglijo, da iz okupiranega Adena napadajo angleški vojaški oddelki njeno ozemlje in ga tudi bombardirajo z letali, hoteč okupirati Yemen. Yemenska vlada navaja, da so njeni oddelki sestrelili že več britanskih lovcev in bombnikov in uničili najmanj 15 britanskih tankov. Yemen namerava obtožiti Anglijo v ZN. — Londonska vlada zanika yemenske obtožbe in trdi, da v resnici yemenske čete napadajo adensko področje. Ves arabski propagandni aparat z radio Kairo na čelu je mobiliziran proti Angliji tudi v tem slučaju.

Za vzhodnonemško komunistično delegacijo je prišel na obisk v Moskvo tu-

Boris Grčar

SE APROBO EL PRESUPUESTO DE LA NACION

Durante una reunión realizada en la casa de gobierno, el ministro de hacienda informó al presidente provisional, al vicepresidente y a los ministros de las fuerzas armadas sobre los proyectos de presupuesto general de la Nación para el año en curso y de reformas impositivas.

La reunión se prolongó por espacio de dos horas y, a su término, el doctor Eugenio Blanco manifestó a los periodistas que los proyectos de presupuesto general y de reformas impositivas han sido aprobados en líneas generales y que cuentan ya con la firma de algunos de los ministros del Poder Ejecutivo, faltando aún las de otros.

Dijo que una vez firmados por todo el gabinete serán dados a conocer. Los gastos para 1957 suman 31 mil millones de pesos.

ODOBRITEV DRŽAVNEGA PRORAČUNA

Finančni minister je bil sprejet v avdijenci pri predsedniku republike. Ob tej priložnosti je poročal predsedniku ter podpredsedniku republike in ministrom vojaških resorov o državnem proračunu za leto 1957 ter o davčnih spremembah.

Konferenca je trajala dve uri. Po njej je finančni minister dr. Evgenij Blanco časnikarjem izjavil, da je načrt državnega proračuna oodrem, prav tako pa tudi v glavnih linijah predložene davčne spremembe. Ko bodo državni proračun podpisali vsi ministri, bo tudi objavljen. Izdatki v državnem proračunu za proračunsko leto 1957 dosegajo višino 31 tisoč milijonov pesov.

di Čuenlaj s svojo delegacijo. Na konferencah med vzhodnonemškimi komunisti, ki jih vodi tajnik KP Ulbricht in med sovjeti, ki jih je zastopal Hruščev, je prišlo do skupne izjave, v kateri zahtevajo popolno enotnost akcije vseh komunističnih strank na svetu “proti napadom imperialistične reakcije” in trdijo, da kljub različnim metodam graditve socializma (komunizma) v posameznih državah (mišljena Titova Jugoslavija), osnovne in glavne poti socializma ostanejo skupne vsem državam. — Čuenlaj je doživel v Moskvi velik sprejem ter je Tass objavila, da sta Kremelj in Peking ugotovila popolno enotnost pogledov na svetovne dogodke. Prav tako da sta ZSSR in rdeča Kitajska nerazdružni prijateljici in da bo tudi Kitajska pomagala režimom na Poljskem, Madžarskem in v vzhodni Nemčiji prebroditi težave, v katere so zašli “zaradi delovanja imperialistične reakcije.” Čuenlaj je obiskal tudi Varšavo. Posledica obiska je bila Gomulkova izjava, da se je Poljska znova vključila v sovj. kom. sistem.

Begunci iz Madžarske zatrjujejo, da se še vedno najmanj 10.000 upornikov bori s sovjetskimi četami in domačimi komunisti predvsem v južnem in jugovzhodnem delu države. Sovjeti so znova ustavili odhod svojih divizij iz Madžarske, komunistična policija pa izvaja velike racije proti članom bivših delavskih odborov, ki so se ustanovili po vseh mestih ob začetku upora. Kom. preds. Kadar se je trudil dobiti stik s stranko malih posestnikov, ki jo hoče spraviti v vlado. Toda njen predsednik Bela Kovacs je odstopil, ker noče sodelovati s komunisti. Sodelovanje socialdemokratov pa je Kadar odbil, ker da “ima delavski razred že svojo in eno samo stranko (komunistično) in ne bo dovolil, da bi se sovražniki demokracije posluževali demokracije za svoje protidemokratske namene.”

Vse naročnike, ki so v zaostanku s plačilom naročnine za leto 1956 prosimo, da jo nemudoma poravnajo. Zaostalo naročnino lahko plačajo osebno v upravi lista, Ramon Falcon 4158, ali po pošti z giro postalom ali čekom.

Naročajte in širite
Svobodno Slovenijo

Stolni zvon

Pretekla nedelja je na zunaj bila, kakor so po navadi ameriške nedelje: namenjena počitku, namenjena izletom, namenjena snidenjem med prijatelji in znanci. Takšna nedelja bi bila lahko tudi za vso slovensko skupnost v Buenos Airesu, ako ne bi ta dan bile slovenske Binkošti izven cerkvenega koledarja.

Preteklo nedeljo je ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman birmoval v eni izmed večstotih cerkva Velikega Buenos Airesa slovenske birmance. Če bi takšna nedelja z birno bila doma, bi se oglasili mogočni šenklaški zvonovi in zapeli svojo pesem, katere melodijo je pred leti tako čudovito zajel Erik Kovačič v eni izmed svojih pesmi v Koledarju Zborniku Svobodne Slovenije. To nedeljo ljubljanski šenklaški zvon najbrž ni zvonil tako, kakor bi rad. Tudi po vseh farah na Slovenskem, odkoder izvirajo starši nedeljskih birmancev, ni bilo slovenskega pritrkovanja. A nedeljska birma je združila okrog pastirske palice in mitre ljubljanskega vladike vso širno Slovenijo: saj so bili pri birni otroci, premnogi rojeni že tukaj ali izven domovine, katerih starši pa so doma tako iz Gorenjske kakor Dolenjske, Notranjske in Štajerske, Goriške in Primorske; pri birni so bili potomci tako starih naseljencev v Argentini kakor novih in vse je združila slovenskost zakramenta, ki ga jim je podelil slovenski škof.

Ako bi pred leti doma brali novico, da je tam nekje v daljni Argentini slovenski škof birmal 378 birmancev, nas to morda ne bi tako prevzelo, kakor je lahko preteklo nedeljo vsakogar, ki je bil bodisi osebno bodisi samo v mislih prisoten pri vsej slovensosti. Morda se premnogi niti ne zavedajo, kaj se pravi, da gre skupno k birni 378 otrok slovenskih staršev! Ne samo, da je na zunaj slovenskost imponantna, neprimerno več velja zavest, da je sredi tujega sveta mogoče izvesti takšno cerkveno slovenskost s čisto slovenskim obeležjem.

Slovinci smo pač taki ljudje, čudni po svoje, da svojih čustev ne znamo pokazati. Sramujemo se pogosto priznati, da nas je kakšna lepa in globoka stvar ganila, hudo nam je, če sosedje opazijo, da se nam rose oči in v grlu nas stisne, kadar skupaj zapojemo, kolikor nam duša da, zahvalno pesem ali pa kakšno drugo, ki jo res dobro znamo. Nedeljsko okolje pri birni je bilo takšno, da nas je prevzelo: zbralo se nas je zelo veliko, gledali smo našo mladino, se pozdravili med seboj, vsi pa smo zrlili v skupnega vladiko, ki je bolj kot pri kateri koli drugi birmanski slovenski prav zadnje nedeljo dokazal, da je res postal vseslovenski škof. V njem nam je spet zaigrala pred očmi podoba naše Slovenije — vsakomur njegov rodni dom in vas ali mesto, z njim smo v duhu šli tja in poslušali pritrkavanje po naših cerkvah in cerkvičkah, ki jim je šenklaški zvon ton dajal.

Birma pa bo šla brez večjih pozitivnih posledic mimo nas, ako ne bodo vsi botri in botrice storili dolžnost, ki so jo ta dan prevzeli nase. Ta dolžnost pa obstaja v dvojnem!

Birmance je treba vedno in ob vsakem srečanju spomniti na to, da so z dnem prejema tega zakramenta postali borbena člani katoliške Cerkve. Od tistega dne naprej, ko so prvi blagovestniki pričeli birmati med slovenskim rodом, pa vsa stoletja težke zgodovine našega naroda do današnjih dni, ko na tujem slovenski škof-misionar podeljuje sveto birno, je poleg staršev teža skrbi nad birmanci slonela na botrih. Bolj kot kdaj velja to predvsem sedaj, da mora iti pot našega naroda samo po večnih smernicah katoliške vere, ako hočemo, da bomo ohranili zdrav rod za bodoče dni.

Povedati pa je tudi treba birmancem, od katerih mnogi morda tega sedaj ne bodo še dovolj razumeli, da jih je birmal slovenski škof in da je bila to slovenska slovenskost. Če bodo ostali trdni v veri, bodo ostali tudi zvesti sinovi naroda, iz katerega so izšli, in ponos staršev, ki vsak dan svojega življenja žrtvujejo zanje. In ob takih prilikah morda zaleže botrova beseda več kakor vsi nauki staršev, katere otroci pogosto jemljejo na znanje samo kot prepisano zdravila.

Naj dan birne ne ostane povezan samo v spominu na darila in boljše kosilo. Naj ne ugasne v nas tisto prelepo čustvo, ki nas je prevzelo, ko so birmanci drug za drugim pristopali k vladiki. Naj bo pretekla nedelja najlepše Binkošti, kar jih je doslej slovensko na tujem praznovalo. Storimo vse, da nam ne bo težko pri srce, ko se bo prvič zamajal osvobodni šenklaški zvon.

PO OTOČJIH ANTARKTIKE

Dinko Bertonec, naš znani planinec, ki se je odpravil z argentinsko znanstveno odpravo na južno polarno celino, se je do zdaj dvakrat oglašil. Najprej mi je pisal iz Ushuaie, na Ognjeni zemlji, kjer ima argentinska vojna mornarica svoje oporišče, potem pa z otoka Decepción, že na antarktičnem področju. Iz obeh pisem objavljamo za čitatelje "Svobodne Slovenije" krajši izvleček. Vse baze, ki jih Dinko omenja. (razen Ushuaie, seveda), se nahajajo na otokih severozahodno od "Tierra San Martín" (na angleških in svetovnih kartah "Grahamova zemlja"), tistega antarktičnega polotoka, ki se najbolj približuje ameriški celini.

V ponedeljek 26.11 ob pol dveh popoldne smo dvignili sidra v Puerto Nuevo (v Bs. Airesu). Odpluli smo po reki in potem po morju proti jugu. Vreme je bilo ves čas viharno, morje jako razburkano in sem se zelo slabo počutil. 2. 12 smo se morali celo vrniti proti severu, na otočje Islas del Estado, zaradi viharja. Ves dan smo ostali tam v nekem majhnem zalivu. Počitek mi je strašno dobro del. Zdjaj ko to pišem, plujemo že po kanalih Ognjene zemlje proti Ushuaie.

Na Ognjeni zemlji smo čakali več dni lepega vremena. 5. decembra ob 3 ponoči pa smo le krenili v Drake-ovo morje. Obnašalo se je dostojneje kot prejšnje dni in sem se celo jaz prav dobro počutil. 6.12 popoldne smo zagledali manjšo skupnico otokov, ki tvorijo najvzhodnejšo predstražo Shetlandskega otočja. Eden izmed njih nosi ime Isla Elefante. 7.12 zjutraj okrog 8. ure smo počasi pluli skozi preliv, obdan na obeh straneh z ledeniki in poln ledenih gor, v v čeden zaliv, nazvan "Esperanza". Usidrili smo se nekaj sto metrov pred bregom in začeli z izkrcavanjem zalag in osebja za "Base Esperanza". Vojaštvo in mornarica imata tu vsaka svoje oporišče. Nekaj sto metrov stran je postavljena angleška postojanka, kamor smo šli nič pogledat. Brž, ko smo se mogli izmakniti z ladje, smo se podali v vojaško bazo. Nisem se mogel načuditi, kako udobno je to oporišče zgrajeno. Centralna kurjava, topla in mrzla voda, jedilnica, bar, radio in "combinado". Še celo klavir imajo. Pokrajina okoli me je izredno navdušila. Vse je pokrito s snegom in ledom, le okrog postojanke je videti nekaj kopne zemlje. V ozadju se dvigujejo hribovi, ki dosežajo precejšnjo nadmorsko višino. Na najbližjem izmed njih, ki ga kličejo "La Flora", bi se dalo celo plezati. Malo višji in oddaljenejši je Cerro Piramide. Na desno pa se dvigava ves v led zaviti Mount Taylor. Všeč mi je bilo tukaj in zdi se mi, da bi bilo to področje za mene idealno. Zal moram naprej, v "Base Belgrano" in nič ne vem, kako se bom tam privadil na brezkončno snežno ravnino. Še zaninost o prebivalcih Antarktike, o katerih mi je vsakdo govoril, predno sem odpotoval. Pinguinov je namreč vse črno okrog in okrog. Poleg njih je še nekaj vrst ptic, drugih živali pa do zdaj nisem opazil. — 9. 12 smo odpluli dalje po Shetlandskem otočju. Pristali smo v majhnem, lepem zalivu Potter na otoku King George. Oporišče je zasedeno samo poleti in se imenuje po poročniku Yobany-ju. Vse okrog zaliva lezejo v morje ledeniki, ki se lomijo v vodo v velikih odlomih. — Po opravljenem delu smo krenili v zaliv "Luna" na otoku Livingston. Zaliv se imenuje po majhnem otočku, ki ima obliko polmesece in se zato naziva "Media Luna". Ta baza nosi ime poročnika Cámara. Zaradi nemirnega morja izkrcavanja nismo mogli izvesti in po enodnevnem čakanju smo šli naprej proti jugu v smeri otoka Decepción. Samo nekaj ljudi smo se preje s pomočjo helikopterja odpravili v postojanko.

Otok Decepción je ogromno žrelo potopljenega vulkana, ki se je pogreznil v morje. Tesna ožina, široka komaj kakih sto metrov, veže velikanski zaliv v notranjosti otoka z odprtim morjem. Jako previdno smo zapluli skozi ta ozka vrata v notranje jezero. Na otoku so kar tri baze: angleška, čilska in argentinska. Angleži so enostavno zasedli norveško tovarno-topilnico kitove masti, ki so jo Norvežani zaradi pretekle vojne opustili. Argentinska postojanka je prav dobro opremljena. Ko so nas spustili z ladje, smo nekateri brž odrinili v hribe, čeprav niso nič posebnega. Pet ljudi se nas je povzpelo na najvišjo točko otoka, za katero pa ne vem, kako se imenuje. Posebne višine nimamo, pa je vendar ves hrib zaviti v led in sneg.

16.12 ob 9. uri zjutraj smo dvignili sidra in zapluli v "Mar de la Plata". Splet smo ubirali proti jugu. Okrog šestih zvečer smo se zasedli v skupni otok Palmer v zalivu Dallman, kjer

se nahaja na majhni skupinici otočkov mornariški odred (destacamento naval) Melchior. Pokrajina se je popolnoma spremenila. Morje se oži med otoki v krasne fjorde. Poleg naše barke plujejo ledene gore in ledeni bloki vseh mogočih velikosti. Tudi hribov ne manjka. Strašno me je imelo, da bi jo kam mahnil Postojanka je podobna vsem drugim: stolpi za radio, ena ali dve hišici, skladišče in še nekaj navlake okrog.

18. 12 zjutraj smo nadaljevali vožnjo po fjordih do prelepega zaliva in postojanke "Almirante Brown". Tukaj mi kar zmanjka besed, in ne morem dostojno opisati naravnih lepot, ki so se razgrinjale pred mojimi očmi. Zaliv obdajajo 30 in več metrov visoke ledene stene, po morju plavajo neštete ledene gore, ki se bleščijo v vseh mogočih modro-belih

Naročnikom in bralcem Svobodne Slovenije

V zadnji številki Svobodne Slovenije smo objavili, da znaša naročnina lista za leto 1957 v Argentini 120 pesov. Zaradi povišanja tiskarskih stroškov in poštne v začetku leta 1956 ter povišanja tiskarskih stroškov po zadnjem konvenciji, bi morala biti naročnina višja. Naročnina 120 pesov pa bo zadostovala, če bodo vsi bralci in naročniki upoštevali sledečo prošnjo in poziv:

Vsi naročniki naj čimprej poravnajo celoletno naročnino ali vsaj polletno.

Vsi bralci in naročniki naj se trudijo in si prizadevajo, da se število naročnikov zviša v najkrajšem času.

Podjetniki, trgovci, obrtniki naj oglašajo redno v Svobodni Sloveniji. S tem koristijo sebi in podpirajo list.

Prispevajte in zbirajte za tiskovni sklad Svobodne Slovenije.

Svobodna Slovenija

Slovenska birma v Buenos Airesu

V nedeljo 18. januarja je bila vsa slovenska izseljenska Slovenija v Buenos Airesu znova zbrana. Zdržil jo je zopet lep družinski praznik: slovenska birma, ki je bila dopoldne tega dne v baziliki Marije Pomočnice kristjanov v

Škof dr. Gregorij Rožman med birmanjem slovenskih otrok

v Buenos Airesu

Foto Erjavec

Don Boscovem zavodu v mestu Ramos Mejia.

Po neznosni vročini prejšnjega tedna in nagli spremembi vremena prejšnji petek, zlasti pa v soboto, ko je z dežjem nastopil skoro mraz, posebno v večernih urah, smo imeli v nedeljo prelepi asen in sončen dan. Najbolj so ga bili veseli birmanci in birmanke, njihovi botri in botrice. Pa tudi ostali rojaki, ki so tega dne prihiteli od vseh strani Vel. Buenos Airesa v Don Boscov zavod.

Škofova maša je bila napovedana za pol deseto uro. Že pred deveto uro so začeli prihajati prvi avtomobili z birmanci. Sledili so jim drugi in pozneje jih je bila kar cela vrsta, ki se je pomikala po Avdi 25 de Mayo proti Don Boscovemu zavodu. Birmanci so se postavljali z lepimi novimi oblekami, še bolj birmanke, pa tudi mnoge botrice so ta dan pokazale kaj premore zadnja damska moda.

Ko je ob pol deseti uri stopil pred oltar prevzvišeni škof g. dr. Gregorij Rožman, je bila prostrana Marijina bazilika nabito polna slovenskih rojakov. V klopi glavne ladje so bili rezervirani prostori za 378 slovenskih birmancev in birmank ter za njihove botre in botrice. Škofu sta asistirala med sv. mašo č. gg. direktor Anton Orehar in dekan teol.

barvah. Galebi, ter veliki in mali petreli ribarijo in se pretepaajo za ostanke, ki jih mečemo z ladje. Nad zalivom se dvigajo lepi, v led zaviti vrhovi. Kar nekaj pošastno gledajo na človeka. Skoraj si ne upam iskati smeri med številnimi visečimi ledeniki in razpokami, s katerimi so zavarovani. Pogled je naravnost veličasten.

20.12 smo zapustili bajno pokrajino. Po nepopisno lepih fjordih smo se vrnili proti severu na otok Decepción. Tam smo morali pomagati zveličati na suho 2 hidroaviona, ki jih radi nemirnega morja niso mogli spraviti na suho. Ko smo to nalogo izvršili, smo se podali spet v zaliv "Luna" v oporišče "Teniente Cámara". Mislim, da se je to svoj čas mudil pokojni Schmoll (ki se je ponesrečil na Cerro Paíne skupno s T. Pangereom — op. ur.) in urejal centralno kurjavo. Zdjaj smo uspeli izkrcati ljudi in material ter smo se vrnili na otok Decepción, kjer se je začelo zbirati vse argentinsko antarktično brodogradnjo: Bahía Thetis, ledenik San Martín, Punta Ninfa, vlačilec San Aviron, naša prežubna Bahía Aguirre in še neka druga podobna ladja, Punta Lollofa.

Naj končam, ker mislim poslati pošto po Bahía Thetis, ki menda danes ponoči odpotuje proti Bs. Airesu. Vesele prijetnike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem.

Dinko

ARGENTINA

Minister za komunikacije ing. Luis María Ugartia je v izjavi časnikarjem dejal, da se je v minulem letu komunikacijska služba občutno izboljšala. Njegov resor je ob koncu leta tudi prihranil 85 milijonov pesov. Povedal je pa tudi, da je osebje močno zaposleno, saj je poštna uprava morala v času od 22. decembra 1956 do 2. januarja 1957 odpraviti nič manj kot 1,089.500 brzojav. Kje je pa potem še vsa ostala pisemska pošta. Navajal je tudi velike izdatke, ki jih ima poštna uprava. Saj n. pr. izdaja samo velikega telefonskega imenika stane 36 milijonov pesov. Omejal je tudi radijsko službo ter povedal, da so se politične stranke lahko svobodno posluževale privatnih radijskih postaj. Tako so prvaki treh frakcij radikalne stranke govorili lani 800 krat po radiu, socialisti pa 500 krat.

Buenosaireska mestna občina ima velike težave zaradi pomanjkanja prostora za parkiranje avtomobilov. Zato se je odločila, da bo v najkrajšem času zgradila v mestu štiri velike podzemne garaže, v katerih bo lahko parkiralo nad 2.000 avtomobilov.

Argentina ima po zadnjem popisu 45.400.000 glav goveje živine, 43.866.636 ovac, 3.858.475 svinj in 5.848.735 konj.

Z vstopom Argentine v Mednarodni monetarni fond je bilo istočasno objavljeno v Buenos Airesu in v Washingtonu, da je argentinska vlada pristala na paritetu 18 pesov za en dolar.

V Buenos Airesu je prišlo na mestnem letališču do letalske nesreče. Letalo, ki se je s potniki dvignilo ter je nameravalo leteti proti Mar del Plati, Bahía Blanca in nato proti Mendoziji je nedaleč vstran od letališča strmoglavilo na tla. Dvanajst potnikov je bilo na mestu ubitih, več jih je bilo ranjenih, ostali so pa ostali nepoškodovani.

Buenosaireska mestna občina je sklenila, da bo spopolnila orkester znanega gledališča Colon. Kot znano spada gledališče Colon v vrsto največjih svetovnih gledališč kot n. pr. Milanska Scala in Newyorská Metropolitan opera.

Centralna banka v Argentini bo v kratkem izdala bankovce po en pesov.

Argentina je imela v zadnjih štirinajstih dneh izredno vročino. Nekatero dneve je bila neznosna zaradi velike količine vlage in vročega vetra. Ljudem se je že na obrazih brala velika izmučenost ter utrujenost zaradi nespečnosti. Najvišjo stopnjo je vročina dosegla v Buenos Airesu prejšnjo sredo, t. j. 9. januarja, ko smo imeli ob pol štirih popoldne, 35,5° C. Najnižja temperatura tega dne je bila 20,5 stopinj ob šestih zjutraj. Ob devetih se je temperatura že povzpela na 26 stopinj, rasla je potem naprej, dokler popoldne ni dosegla omenjene rekordne višine. Tako vroči dnevi kot je bil dan prejšnjega sredo, so bili v Bs. Airesu v tem stoletju samo štirikrat. 31. jan. 1935 je bil dosežen absoluten rekord s 40,5 stop., dne 16. jan. 1943 so imeli 40,3 stop., 2. jan. 1948 je bilo 39,8 in 9. jan. 1955, 39,7 stopinj. V četrtek je temperatura padla na 36 stopinj, petek je bil delno tudi še vroč, ponoči je pa že nastopala sprememba, v soboto je pa sprememba dosegla nasproten rekord. Vreme se je tako ohladilo, da je ponoči postalo naravnost mraz in je temperatura v nedeljskih jutranjih urah padla kar na 9 stopinj. V ponedeljek, zlasti pa v torek, se je temperatura začela znova dvigati.

Prevzvišeni navezal na zakrament sv. birme. Naglašal je naj birmanci med darovi svetega duha zlasti prosijo za dar po božnosti in stanovitviti v molitvi.

Po sv. maši je bila birma. Prevzvišeni je sedel pred glavnim oltarjem in k njemu so prihajali posamezni birmanci in birmanke ter iz njegovih rok prejeli zakrament sv. birme. Vseh birmancev je bilo 378. Razdeljeni so bili na vse slovenske pokrajine. Med birmanci slovenskih novonaseljencev je bilo tudi precej otrok starih slovenskih naseljencev.

Po končanem obredu je Prevzvišeni podelil birmanski blagoslov.

Goriška in Primorska

Novi videmski škof msgr. Jožef Fonaton je obiskal pred kratkim vse slovenske župnije po Beneški Sloveniji in se na lastne oči prepričal o silni revščini, v kateri ljudstvo živi, in o razmerah, ki tamkaj vladajo. Kljub temu, da ga je laški šovinistični tisk in še posebej plakati ves čas spominjali na to, da je "srčna želja prebivalstva poslušati samo državni jezik", doslej škof še ni pokazal, da bi se dal zavesti po takih nasvetih, ki bi bili v škodo slov. verski skupnosti in narodu v Benečiji sploh.

Novice iz Slovenije

Po odloku Izvršnega sveta LRS smejo v Sloveniji v proizvodnji dobi 1956-57 vinogradniki porabiti doma brez plačila prometnega davka po 100 litrov vina na vsakega nad 15 let starega družinskega člana. Glede žganja je pa določeno, da ga smejo proizvajalci porabiti doma brez plačila prometnega davka 5 hektoliterskih stopenj za vsakega nad 18 let starega družinskega člana.

Zveza čebelarških društev je izdala novo knjigo o čebelah. Izšla je pod naslovom "Sodobno čebelarstvo".

Na letni skupščini medicinske fakultete v Ljubljani so govorili o težavah, s katerimi se mora boriti ta fakulteta. V prvi vrsti so ugotovili, da ima premalo predavateljev. Tudi prostori povsod ne odgovarjajo. Zato je zmogljivost fakultete največ 60 slušateljev na en letnik. Zato je bila fakultetna uprava prisiljena predlagati Izvršnemu svetu omejitve vpisov novih slušateljev na to fakulteto. Fak. uprava je predlagala naj bi se vsako leto smelo vpisati na medicinsko fak. samo 100 novih slušateljev. Izvršni svet LRS je pa z ozirom na pomanjkanje zdravnikov to število zvišal na 130. Kljub prezaposlenosti učnega osebja in težavam, s katerimi se mora boriti ta fakulteta, pa v ljb. listih poročajo, da so njeni učni uspehi kar zadovoljivi. Tako je lansko leto diplomiral 101 slušatelj in sicer 92 na medicinskem in 9 na stomatološkem oddelku.

V Prištini so nedavno izdali znano Cankarjevo novelo, "Hlapec Jernej in njegova pravica" v albanščini. Poročevalec v ljb. listu navaja, da je ta Cankarjeva novela prevedena že v 14 jezikov, če ne upošteva prvega kitajskega preveda iz leta 1944, ki je bil napravljen verjetno po angleškem prevodu. Prevajalec tega Cankarjevega dela v albanščino Mark Krasniqi, ki je v albanščino že prevajal tudi Zupančiča, je za podlogo svojemu delu vzel srbski prevod Djure Radovića iz leta 1944. Hlapcu Jerneju je pa dodana še celotna Cankarjeva knjiga Moje življenje, ki je s tem prevedena v celoti že v četrti jezik. Poleg tega sta priloženi še daljši Cankarjevi noveli "šivilja" in "Sosed Luka", za njima pa vrsta izbranih Cankarjevih črtic "Greh", "Skodelica kave", "Vrzdenec", "Njena podoba", "Otroci in starci" in Peter Klepec". To je torej kar izbor Cankarjevih del.

Na običnem zboru Zveze stenografov in strojepiscev Slovenije so se zavzemali za to naj bi se uvedel na Prirodoslovno matematični in filozofski fakulteti lektorat za stenografijo, ki bi omogočil bodočim srednješolskim profesorjem, da si poleg svoje glavne stroke pridobijo še kvalifikacijo za poučevanje stenografije na šolah. Stenografija je namreč obvezen predmet na srednjih odn. strokovnih šolah.

V tednu slovenske psihiatrije so v Ljubljani v dvorani Zavoda za socialno

zavarovanje odprli razstavo izdelkov psihiatričnih zavodov.

V upravni odbor Gospodarskega razstavišča v Ljubljani, ki je sedaj nekak Ljubljanski velesejem, so bi bili imenovani: za predsednika Tone Bole, predsednik OLO v Mariboru in za člana: ing. Iva Klemenčič, predsednik gospod. sveta pri OLO v Ljubljani, Dušan Horjak, predsednik gospod. sveta pri OLO v Kranju, ing. Miloš Vehovar, glavni tajnik Trgov. zbornice LRS, Andrej Verbič, direktor "Planike" v Kranju, Milan Kristan, direktor železarnice na Jesenicah, Viktor Valič, predsednik Okrajne trgov. zbornice v Celju, Andrej Petelin, predsednik OZZ v Ljubljani in Niko Kavčič, direktor Komunalne banke v Ljubljani.

V Češnjicah v Tuhijski dolini je kmet pri kopanju temeljev za klet naletel na zaklad, t. j. na lonec, poln cekinov iz dobe Matije Korvina. V loncu je bilo 6 zlatih cekinov, ostali so bili srebrni in sicer ogrski, beričanski in avstrijski. Mož je odkril zaklad bogato prodal ljubljanskemu muzeju.

"Spodnje slovensko Posavje" je zbornik, ki ga je izdal Svet za prosveto in kulturo Ok. ljudskega odbora v Trbovljah. Zbornik je razdeljen v zemljepisni, zgodovinski in gospodarski del. Uporabljajo ga za učno knjigo za domovinoznanstvo, ker so v njem vse zanimivosti velikega trikota med Savo in Sotlo.

Za pomočnike državnega sekretarja za notranje zadeve LRS so bili imenovani Stanislav Runko, svetnik v Drž. sekretariatu za notr. zadeve, Jan Lokovec, polkovnik Ljudske milice in Peter Zorko, načelnik tajništva za notr. zadeve. Za pomočnika drž. sekretarja za finance LRS je pa imenovan Janko Dekleva, pomočnik biv. drž. sekretarja za občo upravo in proračun LRS.

V zvezi z graditvijo železnice od Savskega Marofa do Kumrovec, ki naj bi bila čimprej gotova, izvajajo tudi regulacijo Sotle in melioracijo 2000 ha zemlje. V mislih imajo tudi povezavo sotelske železnice z Brežicami, od

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

2. poletni kulturni večer SKA se je vršil na 30. obletnico smrti Rajnerja Marije Rilkeja in je bil posvečen nesmrtnemu pesnikovemu delu. Udeležba poslušalcev sicer ni bila prav številna (ok. 20), ker je bilo tiste dni zelo vroče in so v tej slatnji pač privediteli napravili večer v manjši sobi Ilirije. Tem bolj toplo je bilo priznanje, ki ga je žela predavateljica dr. Julija Payman. Njeno predavanje je gotovo najboljša slovenska razprava o pesniku in zasluži publiciranje, po možnosti z uvodom in epilogom dr. Debeljaka o Rilkejevem vplivu na slovensko pesništvo ekspresionistične ere.

koder naj bi speljali tretji tir ob glavni progi Zidani most - Zagreb do Dobo-ve, tam pa bi se odcepil v smeri proti Sotli.

V celjskem okraju so ugotovili 153 milijonov dinarjev davčnih zaostankov. Kom. listi pišejo, da "to stanje narekuje, da bo treba izterjevanje pri občinskih ljudskih odborih okrepiti in zaostri-iti".

V ljubljanskem listu beremo, da so komunisti lani v Sloveniji odkrili več spominskih plešč svojim junakom. Pišec vrtic pohvalno omenja to dejstvo, pritožuje se pa, da je na takih priveditvah "pogrešal mladino, katera bi morala imeti pri teh proslavah glavni del". Pravi, da "se je pojavila kakšna mladinka ali mladinec z recitacijo, redko pa da je opazil nastop pionirjev". Zatem pa pravi, da je bil pri takih priveditvah vedno razočaran. Kajti v neposredni bližini spomenika je bil postavljen velik oder. Pravi, da se je "kar ustrašil v slutnji, da bo na teh odrh po slavnosti odkritja spomenika-ples". In se je res tako zgodilo. "Svečanost odkritja se je končala in niso se še posušile solze svojcev, ko je godba že udarila plesni komad in mlado in staro se je vrtele na plesnem odru v največjem veselju. Poleg plesa se je začelo še prekomerno popivanje alkoholnih pijač. Resna in pomembna svečanost se je spremenila v burko, skoro bi rekel maškerado".

Umrlji so. V Ljubljani: Pavla Bras. roj. Berdnik, Ana Ivana Uranič, upok. Tob. tov., Anton Sedej, žel. uradnik v p., Marjetka Hočevar, Mara Glavan, roj. Počkar, Albin Škof, upok. Mest. plinar, Hinko Keine, žel. uslužb., Rudolf Srimšek, ing. Ignacij Svetič, Albina Kovac, učit. v p., Franc Barlič, upok. El. cest. žel., Uršula Novak, roj. Cundrič in Anton Varšek, ključavničarski mojster v Domžalah, dr. Ivan Senekovič v Mariboru, Janez Fajdiga, gostilničar v Zgošah pri Begunjah, Peter Drnovšek v Trbovljah, Andrej Širaj, biseromašnik, biv. župnik na Savi, Mr. ph. Mihael Klanjšček, lekarnar v Rogaški Slatini, Marija Meden, roj. Dolenc v Begunjah pri Cerknici, Mihael Gradišnik, upok. v Bistri, Franc Kmetič v Novem mestu in Alojz Zidar, gost. v Dolu.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Jožeta Žnidaršiča in njegove žene, ge Vere, roj. Lončar, na Ezeizi, se je rodil sinček, Čestitamo.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Nova mladina, glasilo slov. srednješolcev v Argentini. Štev. 9. Vsebina: "Tudi s poročili in sodelovanjem z vami v centrali bomb začeli"; Na Tronador (Tomaž Kralj, nadaljevanje); Rdeči doma se upravičeno boje; Luč z gora; Z decembrskega zelnika; Dijakinja in njen svet; Petošolci se poslavljajo; Življenje šolske klope (Marjeta Debeljak); Res je: vsak dan nedelja.

† Jože Mehle

Slovenska organizirana protikomunistična skupnost v Argentini je te dni izdala enega svojih zvestih in delovnih članov. Umrl je g. Jože Mehle, znani posestnik na Cikavi, občina Šmarje pri Ljubljani in javni delavec v domači fari in občini, pozneje v emigraciji pa tudi agilni član slovenske skupnosti v Lanusu.

Rajni Jože Mehle, se je rodil 30. II. 1900 v Paradišču, Šmarje pri Ljubljani. V srečnem zakonu z gospo Alojzijo, roj. Završek, se jima je na ponosni Mehlevitovini rodilo šest otrok: štiri sinovi in dve hčerki. Najstarejšega sina Jožeta je poslal v šole. Med komunistično revolucijo je bil že bogoslovec. Skupno z bratoma Vinkom in Ivanom se je z vso odločnostjo postavil v obrambo najčistejših tradicij slovenstva pred navalom komunističnega barbarstva in zločinstva. Leta 1945 so Angleži vse tri vrnili iz Vetrinja domov, kjer so jih komunisti zverinsko pobili. Prav tako so vrnili tudi njegovega zeta Sladiča, moža hčerke Olge in ga tudi umorili. Po življenju so stregli tudi njemu. Saj je bil v domačem kraju vplivna oseba. V občini Šmarje je bil podžupan, Kmetijsko zadrugo je vodil kot predsednik in vidno se je udeleževal tudi v šmarski zadrugi. Zaradi svojega odločnega krščanskega prepričanja je povsod nastopal proti komunistom in razkrinkaval njihove laži in zločinstva.

Leta 1945 se je z družino umaknil na Koroško. Pod vtisom strašne vetrinjske tragedije, ki ga je silno zadela, je begunska leta preživel v beg. taboriščih Monigo, Forli, Servigliano in Senigallia v Italiji, odkoder je leta 1948 emigriral v Argentino. Tu je bival nekaj časa v Bs. Airesu na hiši, ki so jo imeli Slovenci na razpologo v ulici Austria, nato v mestu Avellaneda, zatem pa si je kmalu postavil lasten dom v Lanusu. Pozneje si je tu uredil tudi večji lokal za trgovino z železnino.

V Lanusu je rajni Jože Mehle krepko poprijel za delo v slovenski skupnosti. Bil je prvi predsednik Pripravljalnega odbora Društva Slovenska vas, ves čas član Društva Slovencev in njegov krajevni odbornik. Bil je tudi predsednik Misijonskega krožka za Lanus.

Bolehal je dalj časa na želodcu. Toda vsa leta je bolezen prenašal z veliko potrpežljivostjo. V zadnjem času se mu je zdravstveno stanje tako poslabšalo, da so ga morali prepeljati v Sanatorij Lavalle v Bs. Aires, kjer je po hudem trpljenju v nedeljo zjutraj podlegel zavrtni boleznini.

Njegovo truplo so v nedeljo dopoldne prepeljali na njegov dom v ulico Miller 2831 v Lanusu in ga položili na mrtvaški oder. Sem so ga hodili rojaki krogiti vso nedeljo, ob njem so prebedeli noč od nedelje na ponedeljek in od tu so ga v ponedeljek spremljali tudi na njegovi zadnji poti na pokopališče v Lomas de Zamora.

Na pogreb so prihтели vsi sosede in rojaki iz Slovenske vasi, ožji rojaki iz Šmarja in Grosuplja ter številni njegovi

Vsak teden ena

Na hribčku eno kajžico imam...

Na hribčku eno kajžico imam,

ki ima dva cimra in hram,

a kaj mi pomaga

ta kajžica draga,

ojoj, ko pa moram biti sam!

Pri kajžici štiri okna imam,

po njih pa rožce imam,

prelepo cvetijo,

še lepše dišijo,

a kaj, ko jih duham koj sam.

Pri kajžici eno trico imam,

tud' vsak dan jo gledam koj sam,

mi okna opleta,

mi vince obeta,

kako ga bom pil, ko sem sam!

Pri peči na klopi sedim,

eno fajfo tobaka kadim,

premišljam vsak dan

svoj žalostni stan

kako je hudo, da sem sam!

Pa v kajžici eno posteljco imam,

notri se vležem koj sam,

ko bi imel zaspal,

pa začenem zdihtvat,

kako bom zaspal, ko sem sam!

Jaz pa več nočem sam bit,

jaz čem eno dekle dobit.

Saj gledam fantiče,

ki imajo dekliče,

al jaz sem pa revež koj sam!

vi prijatelji in znanci. Petrolejsko družbo Diademo, v kateri je bil rajni Jože Mehle zaposlen, so zastopali gg. ing. Albin Mozetič ter Anton Čepin in šef oddelka te družbe, v katerem je bil rajni zaposlen. DS je prav tako zastopal g. ing. Mozetič kot predsednik in g. Franc Pernišek. Pogrebni spreved je vodil g. direktor Anton Orehar ob asistenci čč. gg. vikarja Janeza Petka CM. dr. Alojzija Starca in lazarista Boha.

Pred odprtim grobom se je od rajnega Jožeta Mehleta prvi poslovil g. direktor Anton Orehar. Zahvalil se mu je za vse, kar je s svojim vzgledom kot krščanski mož storil za versko življenje doma in tu. Sedaj se je združil s svojimi od komunistov pobitimi sinovi in sorodniki ter bo skupno z njimi spremljal svoje drage na zemlji na njihovi življenjski poti.

V imenu Društva Slovenska vas je povzel besedo sed. predsednik g. Janez Lužovec ter se je rajnemu Mehletu zahvalil za vse delo, ki ga je v Lanusu opravil za Slovensko vas kot njen prvi predsednik.

V tem času je prihitel na pogreb svojega farana in prijatelja č. g. župnik Anton Ravnikar iz mesta Ocampo v prov. Bs. Aires ter je nato on izmolil molitve za pokoj duše rajnega Jožeta Mehleta.

Dolgo so nato rojaki še stali ob novem slovenskem grobu v argentinski zemlji ter tolažili težko prizadeto pokoj zemlji ter tolažili težko prizadeto pokojnikovo družino, kateri tudi Svobodna Slovenija izreka iskreno sožalje, drage mu rojaku pa želi, naj bi pri Bogu užival večno plačilo za vse, kar je dobrega storil ljudem na zemlji.

ZBORNIK - KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1957 VZBUJA OBČUDOVANJE PRI VSEH, KI SO GA BRALI DOSLEJ.

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(19)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Bernardka se nezaupno razgleduje po Cachotu, Luiza, ki je bila nekoč od vseh Casterotovih najbolj mična, je zaslužila boljšo usodo. Vse to je samo zavoljo tega, ker se dekleta može samo zavoljo ljubezni, ne da bi pomislila, da je zakon praktična resna zadeva. Iz ljubezni vzameš lepega moža, kakor je bil nekoč tudi mlinar Soubirous. Kakor so sicer može že tako in tako neprimerno, so lepi može še posebno vredni tega imena. Bežen pogled po zakonski postelji je poučil Bernardo Casterot, da je bila v naglici urejena, ker je sestra šele pred nekaj minutami nagnala svojega lepega moža iz pernic.

"Kje je Bernardka," vpraša krstna borica.

"Oh, zdaj stanuje pri gospe Millet," odvrne Luiza boječe. "Povabljeni je bila za petnajst dni."

"Napaka," zagrmí Casterot.

"Zakaj napaka, sestra?"

"Zato, ker ne vidiš niti čez svoj nos..." Soubirous se prične jezno sprehajati. V Bernardini navzočnosti se je postavil kot glavni družine vselej na stran svakinje proti svoji ženi:

"Napaka! Saj sem ji rekel, da je narobe. Toda ona dela po svoji glavi. Ne

vpraša me za svet. Težka napaka je, dati otroka od sebe. Kaj bodo ljudje rekli?"

"Lahko ti povem, svak, kaj bodo ljudje rekli," se jezno smeje Bernarda. "Rekli bodo, da hoče Soubirousova napraviti z Bernardko in njeno Gospo dobro kupčijo."

"Da, to bodo rekli. Ravno to! Že kar slišim," grmi Soubirous.

"Še več bodo govorili. Rekli bodo, da si je Bernardka vse to izmislila, da bi dedovala po Milletovi."

"Jasno, da bodo tako govorili," Soubirous zaničljivo ošine svojo ženo. "Kakšna sramota! Z blatom nas bodo obmetavali."

Bernarda neusmiljeno zaduši njegovo jezo.

"Ne vidim kakšne posebne časti, živeti v tem Cachotu."

"Toda pošteno sem živel vse svoje dni," se potrka Soubirous na prsa.

"Vedno sem več dajal, kakor prejmal. Temu tudi ti, svakinja, ne moreš oporekati. Sedaj imam te stvari dovolj. Nočem več slišati o tem. Konec. Bernardka bo šla v Batrés..."

"Mož brez glave," odkima Bernarda. Poznam te natančno že od preje. Nimam

preveč časa, svak. Raje sedi! Tudi drugi sedite in pustite mi končno, da spregovorim. Poklicali ste me. Ne želim, da me prekinjate..."

Poslušno vsi sedejo. Samo Bernarda tršato stoji. Ni snela ne rute, ne črne ogrinjalko.

"Bernardka," tako je pričela, "je ljubeznjiv otrok, ne preveč razposajena in tudi premetena ni, kar ni nič čudnega. Čestokrat sem opazovala dekleta in premišljala, kaj je neki z njo? Roko pa dam v ogenj, da nas z Gospo ne vara, enostavno zato, ker ni dovolj zvrta, da bi prišla na tako neumen domislek. Vidi Gospo. Drugi Gospe ne vidijo. Naša stara mati so nam otrokom čestokrat pripovedovali, da so poznali dekle, ki se ji je nekoč v temi skozi vrata prikazal ljubi Odrašenik, živ in otipljiv. V prejšnjih časih se je to večkrat zgodilo. Gospa je torej lahko iz nebes. More pa biti tudi iz pekla, čeprav nobena stvar ne kaže na to, razen umazanega kraja, na katerem se prikazuje. Res neumna stvar je to. Kaj bo iz tega, ne vem, čeprav sem si celih pet ur ubijala glavo. Upam, da se bo zadeva za vas kar raztekla kot voda. Bernardka naj hodi petnajst dni k votlini. To mora napraviti. Gospa je tako želela in Gospa je lahko iz nebes. Nihče se ne sme prdrzniti, da bi malo v izpolnitvi žele oviral. To je moj nazor!... Moj nasvet pa je: Mati spada k hčerki! Mati ne sme skriti glave v pesek in se delati, kot da hčerka

počenja neumnosti, ki se je prav nič ne tiče. Ti si se do sedaj zelo neumno obnašala, sestra. Od sedaj naprej moraš vsak dan stati ob hčerki, ko gre v Masabiello. Kaj takega ni nikaka šala. Pomisli samo, kaj to znači za Bernardko. Če boš ti ob njej, bo prešlo tudi ljudsko roganje. In ne samo ti, vsi ženski člani družine se bodo postavili za Bernardko. Tudi jaz in Lucija bova po jutranji maši vsak dan šli z Bernardko k votlini. To je moj trden sklep. Vidva pa napravita, kar hočeta..."

Zgovorno preróčišče je izreklo svojo modro sodbo. Zakonca Soubirous sta ponižno molčala. Luizi je bilo težko, ker jo je šele sestra spomnila materinske dolžnosti. Francois se ni dal popolnoma prepričati. Toda ni čutil toliko moči, da bi stopil usodi na pot. Sklenil je torej za svojo osebo, da bo ostal od stvari kar dlje in sicer tako dolgo, kolikor bo to mogoče.

TRINAJSTO POGlavJE

Poslanci znanstva

"Živimo končno v drugi polovici devetnajstega stoletja," je vzdihnil kavarnar Duran in postavil pred licejskega direktorja Clarena črno kavo, pred davčnegega upravnika Estrada škodelico čokolade, pred literata de Lafita pelinkovec in pred hudo nahodnega carskega državnega pravdnika Dutoura zavretega vina. Nekaj čez četrto uro je. Kavarna, Français se ravno pričinja polniti.

"Ali so gospodje brali današnji "Intérêt Public" iz Tarbesa "vpraša Duran." V njem stoji dobesedno: Sveta Devica se je prikazala šolarji v Lourdesu. — In to si upa natisniti časopis v drugi polovici devetnajstega stoletja..."

"Nikar ne precenjajte tega stoletja, tudi njegove prelesti ne, dragi Duran," se smeje stari Claren. Naša zemeljska kroglja je brez dvoma stara že milijone let. In mi mislimo, da je to oguljeno devetnajsto stoletje Bog ve kako napredno. Pri zgodovinski uri vedno pripovedujem svojim fantom: Nič si ne domišljajte! Človeštvo gre s prvimi otroškimi stopinjami!"

Gostilničar kavarne "Napredek" ni človek, da bi se dal spraviti po takih jasnih trditvah v omahovanje. V njegovem spominu švigajo uvodni članki mnogih časopisov, ki mu za težak denar prinašajo mišljenje.

"Ali smo zastoj trpeli?" deklamira v pozi gledališnega diletanta z dvignjeno desnico. Strgati je treba verige dogem. Ali naj pustimo, da nas bo reakcija spet pitala z zastarelimi farškimi pravljicami?"

Hyacinth de Lafite gleda svoj pelinkovec.

"Za svojo osebo mislim, da so to prav mične pravljice," reče. "Imate prav, prijatelj Claren. Živimo v prvem jutranjem somraku starega veka. Za vraga, zakaj se ne bi ubogemu pastirskemu otroku ali otroku ščetkarja prikazalo v

Stvarnost dveh velesil

Mit o sovjetski nepremagljivosti je doživel v minulih mesecih največji udarec na Madžarskem. Kremelj je ponovno izvršil spremembe svojih gospodarskih strokovnjakov v upanju, da bodo mogli zadovoljivo spraviti v pogon večne sovjetske petletke. Ti strokovnjaki pa sedaj stojijo tudi pred skoro nemogočo nalogo o ponovni zgraditvi uničenega madžarskega gospodarstva. Če bo ZSSR odklonila ali pa ne bo mogla izvesti te naloge, bo njena izguba na Madžarskem popolna. Prošnja Kadarjeve vlade v Washington za dolarsko pomoč, ki pa je bila odklonjena, "dokler bo v Budimpešti sedela satelitska vlada", je dokaz o sovjetski nezmožnosti ponovne zgraditve uničenega madžarskega gospodarstva.

Za Kremelj ima to vprašanje mnogo večji obseg. V igri ni samo Madžarska. Vsa moskovska politika izžemanja satelitov, da hrani napol sestradano lastno gospodarstvo, je postala silno nevarna. Madžari so pokazali, da je ne dovolijo več. Poljaki so šli skoro prav tako daleč. Kateri narod bo sedaj naslednji?

Sateliti so več kot nekoristni Kremlju vse dotlej, dokler jih mora z vojaško in policijsko silo ohranjati kot svojo zaščitno cono proti Zapadu. ZSSR ne more računati na to, da bi njena produktivna sila zmogla zadostiti gospodarskim zahtevam doma. Stroški ponovne zgraditve ali samo ohranjanje oslabiljenega gospodarstva satelitov so večji, kakor jih ZSSR zmore. Moskovsko dolarsko posojilo Madžarski je samo delček njenih dejanskih potreb.

Največji sovjetski mit, da je komunistična diktatura proletariata, je postal glavna žrtev madžarske revolucije. Važnost tega dejstva za dogodke, ki jih bo doživelo letošnje leto, je ogromna. Po vsej Vzhodni Evropi nezadovoljstvo vre

tik pod površjem. In po širnih neopredeljenih področjih Srednjega Vzhoda in Azije se razočaranje hitro širi. To je huđ udarec za Kremelj, ni pa nujno dobiček za Zapad. Nevtralizem in nacionalizem še vedno rasteta.

Kako nerazumljivo je to dejstvo nekaterim evropskim prestolnicam, je dokazano z britanskim mišljenjem, da bo Nasser padel z invazijo v Egipt. Nacionalizem in protikolonializem pa sta povezala sile, ki so imele slej ko prej vse razloge za odstranitev egipčanskega diktatorja. Tudi če letošnji dogodki povzročijo Nasserjev padeč, bo nacionalna razgibanost na tem področju živahna še dolga leta.

Nov severnoameriški poseg na področje Srednjega Vzhoda z Eisenhowerjevo doktrino je mišljen kot opozorilo Kremlju in ponoven dvig upadajočega zapadnega vpliva. USA se je tako znašla tam v vlogi policajca sredi razplamtelega sovraštva med Arabci in Judi. Področje je nabito z eksplozivi, ki neprestano grozijo s sprožitvijo vojne. Tam in na drugih točkah sveta je odslej ameriška stabilnost navezana na okoliščine, ki jih USA skořa da ne bo mogla povsem kontrolirati vse dotlej, dokler ne bo razčiščen položaj z odstranitvijo tretje sile: anglo-francoskega vpliva.

S padcem Edena, pri čemer je USA igrala veliko vlogo, je odšel v zgodovino zadnji odtенок čerčiljanske politike kolonializma in izigravanja narodov na Srednjem Vzhodu. MacMillan bo težko stopil na prekinjeno pot, tudi če bo hotel. Razvoj gre hitreje naprej, kakor pa bi ga mogli znova dohiteti v ozadje potisnjeni Anglija in Francija. Svetovni politični razvoj se izoblikuje z vso naglico in stvarnost dveh velesil: USA in ZSSR.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

(Nadaljevanje z 2. strani)

Dosedanji kaplan Hilarij Gotič v Števerjanu je premeščen v štandrež. Na njegovo mesto bo prišel Oskar Simičič, rodod iz Brd.

V Števerjanu so pokopali 74 letno Alojzijo Koršič, roj. Jakin, v Gorici pa Karmelo Devetak, roj. Brajda, soprogo odvetnika dr. Viktorja Devetaka.

Na posledicah operacije je umrl uradnik izterjevalnega davčnega urada Siivester Pregare iz Kolonkoveca.

Za duh. asistenta Slov. prosvete je bil imenovan Dušan Jakomin.

Za doktorja političnih ved je promoviral na tržaški univerzi Rafael Premrl, prof. na slov. srednjih šolah v Gorici. Za tezo si je izbral temo: Gospodarska uprava v Jugoslaviji.

Rudi Bratuš, ki je do zadnjih upravnih volitev na Goriškem, bil pripadnik

Italijani, Slovenci, Hrvatje, Madžari, Litvanci, Nemci in druge narodnosti. Slovenci so se kanadski javnosti predstavili zlasti z narodnimi motivi. Pozornost so vzbujala pestra ženska ročna dela, vezene in razni lesni izdelki. Razstavljene so bile tudi razne knjige, ki so izšle v emigraciji, prav tako pa tudi publikacije ter črna mapa statistike komunističnega nasilja doma. S svojimi umetninami sta bila na razstavi zastopana tudi slovenska umetnika kipar France Gorše ter slikar Božidar Kramolc. Njuna je tudi zasluga, da sta slovenski oddelek na razstavi umetniško uredila, da je vzbujal pri obiskovalcih vsestransko pozornost. Kipar Gorše je bil ves razstave tudi osebno navzoč, ter je obiskovalcem dajal vedno tudi potrebna pojasnila.

Kat. ženska liga pri slovenski fari v Torontu je nedavno imela v cerkveni dvorani prijetno družabno prireditev. Na sporedu so bile deklamacije otrok petje dueta ga Muhičeva in ga Ramškova ter slovenski narodni plesi deklet ob spremljavi harmonike ter razne zabavne točke. Udeležba je bila velika ter je prireditev lepo uspela.

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40-1605 Buenos Aires

Slovenska Beseda

ima svojo predpustno družabno prireditev v soboto

16. FEBRUARJA

v običajnih prostorih v Santos Lugares

UTEKOČILNIKI - LICUADORE
"ALPINAMIX"
3 brzine - 3 modeli. Direktna prodaja iz slov. tvornice "Alpina" tudi na ugodne mesečne obroke. Na željo brezobvezno predvajanje na dom.
TE 68-9629, Larrazabal 3799, Cap.

čil o demonstraciji pred Cachotom. Moja hčerka mi je povedala, da hoče jutri pol mesta oditi z malo Soubirous v Masabiello. Brigadir d'Angli pa je javil o velikih nemirih v Omexi, v Vigussu, v Lezignanu in drugih vaseh...

"In vse to sredi davetnajstega stoletja," znova zastoka kavarnar. "Lourdes bo prišel na slab glas po vsej Franciji. Kaj bo pisal "Le Siècle", "Le Journal des Débats" in posebno še "La Petite République?"

"Prav nič," reče Lafite. "Ne precejujte ne. Samo "Lavedan" bo pisal, ki danes spet ni izšel."

"Demonstracij pa ne moremo trpeti," meni policijski komisar. "Kaj pravi k temu cesarski državni tožilec?"

Vital Lutour se je oglasil, ko se je prej dolgo mučil s kašljem.

"Za nas sodnike," je pojasnil, "pride v poštev samo končno vprašanje: Cui bono? Komu to koristi? V tem slučaju, komu to politično koristi? Biti si moramo na jasnem, da v naših časih niti utripa trepalnic ni, ki ne bi bil političen. Če se danes prikaže sveta Devica otroku navadnega dninarja, je v tem gotovo političen namen. Storiła je zavoljo tega, da bi dobila Cerkev nov zagon, da bi dobilo duhovništvo moč, da bi zrasla rojalistična stranka, ki je stranka Cerkev, čeprav klerikalci točasno iz taktičnih razlogov podpirajo liberalno vlado. Masabiellska prikazovanja služijo s tem

Slov. dem. zveze, je predsedal k titovcem.

Pri Goriški Mohorjevi družbi je letos izšla knjiga Zdravka Novaka Pota božja ter slovenski prevod Sanchez Silvi-nega dela Marcelino Kruh in Vino, ki ga je prevedel Ciril Mejač.

Dolinski župan komunist Lovriha je v cerkvi napadel tamošnjega župnika in bil zato uradno suspendiran za en mesec pri izvrševanju svoje županske oblasti. Slov. kat. skupnost v Trstu je javno zahtevala, da morajo oblasti župana sploh odstavit.

V bolnišnici na Jesenicah je umrl vi-polški župnik zlatomašnik Josip Fon, ki se je rodil 15.2.1879 v Vrsnem. V Vipol-žah je bil za župnika od leta 1934 dalje.

V Gorenjem Trbilju v Beneški Sloveniji je umrl tamošnji župnik Aleksander Tomažetič, rodod iz Kozce pri Sv. Lenartu.

V Spoletu je umrla Lizika Faganel roj. Remec, vdova po pok. učitelju Florijanu in sestra pisatelja Alojza Remca. Dolgo časa je stanovala v Gorici, zaradi boleznj pa se je podala k sinu Mirku v Spoletu, kjer jo je dohitela smrt.

Rimski senat je odobril zakon o izplačilu odškodnine lastnikom premoženja v Jugoslaviji, ki so italijanski državljani. Po tem zakonu dobijo prizadeti lastniki 2.800.000 lir za premoženja vredna 4 milijone lir, 7 milijonov za premoženja vredna 10 milijonov, 13 milijonov za one od 25 milijonov; 23 milijonov za one od 50 milijonov in 43 milijonov za premoženja vredna 100 milijonov lir. Od vrednosti premoženja nad 100 milijonov dobijo lastniki še 5 odstotkov.

Lastnikov premoženj pod 100 milijonov lir vrednosti je 18.000, onih nad 100 milijonov pa le 116.

Iz Rima poročajo, da je že predlagan zakon po katerem naj bi odškodnino kri-la država.

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
	Registro Nacional de la Propiedad Inteleccual No. 527777

Nekaj iz gospodar-skega življenja

Kljub silnemu gospodarskemu napredku je vendar motorizacija v Zah. Nemčiji še vedno na zelo nizki stopnji v primeri z USA. Po statistikah, ki so jih naredili zadnje čase, pripada na posamezne sloje naslednje število osebnih avtomobilov: na 100 ind. podjetij — 200 avtomobilov, na 100 svobodnih poklicev — 80, na 100 trg. obratov — 70, na 100 rokodelcev — 30, na 100 samostojnih kmetov — 10, na 100 nameščencev — 2, na 100 delavcev — 1 avtomobil.

OBVESTILA

Društvo Slovenska vas v Lanusu je namesto venca na grob pok. Jožeta Mehleta darovalo Vincencijevi konferenci 200 pesov.

3. poletna prireditvev SKA bo izlet na otok Hiawatho v tigrski Delti v nedeljo 27. t. m. Zbirališče ob tri četrt na devet v pristanišču v Tigras. Ladja odpluje ob devetih. Sv. maša bo ob enajstih na otoku. Udeleženci bodo lahko dobili jectivine in pijačo po zmernih cenah na Hiawathi. Vabljeni člani in prijatelji SKA!

CERKVENI OGLASNIK
V slovenski kapeli na Ramon Falcon 4158, Buenos Aires, bo v nedeljo 27. januarja ob 9.30 sv. maša za pok. Iva Vadrjala.

SLOVENCIPOSVETU

USA

Slovenska fara Sv. Križa v Bridgeportu slovi v Severni Ameriki po tem, da je od vseh tam. slovenskih in hrvatskih fara sprejela doslej največje število beguncev. Tako se je pred petimi leti s pomočjo omenjene slov. fare moglo naseliti v Bridgeportu nad 300 beguncev. Za večino teh beguncev je prevzela garancijo župnija Sv. Križa, pri kateri je župnik g. dr. Farkaš.

V Cleveland so prispeli: K Ernestu Zupanu njegova žena Vera Zupan in njegov sin Alojzij, Louis Fabec je dobil

prav tako svojo ženo Alojzijo Fabec. Iz begunskega taborišča v Evropi pa so prišli Stanko Krevh, doma iz Mežice pri Prevaljah in Anton Pirc iz Ravni pri Krškem. V New Yorku se je ustavila pri svojem možu Valentinu Gabrovšku njegova žena Kristina Gabrovšek s sinom Francetom. Oba sta prišla iz Ljubljane.

CANADA

V okviru kat. socialnih dnevov za angleško govoreči del Kanade je bila nedavno v Torontu tudi kulturna razstava raznih narodnosti. Zastopani so bili

Zahvala

Iskreno se zahvalujemo gđc. Katici Kovačevi za vso njeno skrb in pomoč ob bridkih trenutkih smrti našega ljubečega sina, moža, očeta, starca očeta, svaka, brata in strica g. Jožeta Mehleta.

Prav tako izrekamo prisrčno zahvalo čc. gg. spiritualu dr. Filipu Zaklju, direktorju Antonu Oreharju, župniku Antonu Ravnikarju, vikarju Janezu Petku CM, ki so našega dragega rajnika lepo pripravili na zadnjo uro in ga nato tudi spremljali na njegovi zadnji poti.

Vso zahvalo smo dolžni tudi vsem sosedom, prijateljem, znancem in vsem rojakom, ki so nam ves čas boleznj, zlasti po ob smrti stali ob strani, nas tolažili in nam kakorkoli pomagali, darovali vence in našega nepozabnega pokojnika v tako velikem številu spremljali od doma na pokopališče v Lomas de Zamora.

Vsem: Iskreni Bog plačaj!

Zalujoča družina Mehletova

razpadli votlini kaj nebeškega? Boginja Diana, recimo, sveta Devica, ali tudi navadna vodna vila. To je homersko, prijatelj! Več je vredno kot sedemsto prizorov iz modernih romanov, kjer rdečelase gospe bankirjev varajo može s sobnimi slugami, kjer hočejo vsiljenci à la Balzac in Stendhal minirati socialni svetovni red...

J. B. Estrade začudeno strmi v pisatelja.

"Ali sem vas prav razumel, Lafite? Ste verni?"

"Veren? Jaz sem edini resnično neverni človek, ki ga sam poznam, spoštovani! Ne molim niti rožnega venca, niti matematičnih ali kemičnih formul. Meni pomeni vera ljudsko obliko poezije. Nikar me ne glejte tako kisló, dobri Clarens, ta formula drži. Umetnost je docela sekularizirana vera. In zavoljo tega je vera devetnajstega stoletja umetnost."

Davčni upravitelj prestrašeno odrine skodelico s čokolado.

"Kar govorite, bi moglo veljati za Pariz, ne pa za nas, preproste deželane. Kot dober katolik, kar sem, odkrito priznam, da smatram te zgodbe o prikazovanjih pri Massabielli za boleče in pohujšljive..."

"Vam rad verjamem," povzame nepotrepljivo Lafite. "To pride zavoljo tega, ker je vse, kar se danes imenuje vera, le mehanično ponavljanje, prazna

pogodba in politično strankarstvo. Če nekdo resnično doživi svoje bogove, če nevidne stvari dejansko vidi, kar se zgodi v resnično verskih časih, potem v vseh konvencionalnih molitvah ki vstane nevolja. Kajti nič tako ne ozvolvi časa, ki je samo motna kopija, kakor original."

"Toda gospodje, gospodje," prosi Duran, ki z zmedenimi očmi bega od enega do drugega. "Kaj hočete? Vse skupaj je vendar samo namerno varanje. Saj veste, da se potika že nekaj časa po našem okraju cirkuška družba iz Paua. Mislim, da si je kakšna lepa jahačica privoščila šalo z ubogim, omejenim otrokom..."

"To je še vedno samo hipoteza," se smeje pisatelj. "Interesantno bi bilo slišati hipoteze še drugih gospodov. Kakšna je vaša, Monsieur le Receveur Principal des Contributions Indirectes?"

"Hipoteze so stvar cesarskega državnega tožilca, "odvrne Estrade ter se prikloni proti plešastemu Vitalu Dutouru.

"Zmota, dragi gospodje," pojasni narahodni. "Državna oblast ni hipotetična... Prekucije pa so stvar policije..." In da roko komisarju Jacometu, ki je ravnó prišel k mizi. "Je kaj novega, dragi Jacomet?"

Policijski uradnik si obriše čelo, zakaj mogočna Duranova peč greje z vso silo. "Same neumnosti," strese z glavo. "Več naznanil je prišlo. Callet je sporo-

vritvi Bourbonov, kar francoski kler zelo želi. Kot zastopnik cesarske vlade morem računati, da se to razvije v izdajalsko delavnost, ki se zadnje čase povsod pomembno širi. Z ozirom na princip Cui bono morem logično sklepati, da za vso to stvarjo tiče kakšni duhovniki, ki so se odločili, da med vražjevernim in nezadovoljnim ljudstvom užgo quiproquo fanatizma, da bi na ta način slabili cesarsko vlado. To je, gospodje, moje stališče, natančno premišljeno in prav nič hipotetično. Dajte mi še zavretega vina, dragi Duran. V vsakem oziru imate tu vražjo klimo..."

"Vi streljate s topovi in vrabce, Monsieur le Procureur," se smeje šolski direktor.

"Zelo jasno, zelo pravilno," se postavi komisar na stran državnega tožilca. Estrade pa se čuti neprijetno prizadetega.

"Otroška domišljija še ni vera," odvrne. "Vera ni Cerkev. Cerkev ni kler. In kler v svoji skupnosti ni prav nič rojalističen. Sam poznam celo marsikakšne duhovnike, ki so prav jasno republikanski."

Hyacint de Lafite si zadovoljno mane roke.

"Stojte, gospodje, ostanimo pri stvari. Čuli smo dve močni kriminalistični teoriji. Naš prijatelj Duran misli, da se je mična cirkuška jahačica opravila kot Marija in se dnevno prikazuje deklici.

Cesarski državni tožilec pa misli, da se je kakšen duhovnik, recimo velikanski Peyramale, opravil v žensko in se pričel prikazovati..."

"Vaš humor, dragi gospod, ni ravno posrečen," reče kisló Dutour. "Nisem rekel, da tiči duhovnik v prikazovanju, temveč za njim."

"Gospodje si niso edini, kaj?" vpraša doktor Dozous, ki je zadnje besede že slišal. V plašču, ki ga ni odložil in od katerega so pršile kaplje na vse strani, je za hip sedel k mizi.

"Samo pet minut, križ je križ... Če se ne motim, govorite v tem izobraženem krogu o tem, kar vsi govoré..."

"Da, in čakamo na znanost, da nam pojasni čudež," prikima pisatelj zdravniku.

"Vem, gospod de Lafite, vi ste ateist znanosti, kar sva dognala pred kratkim med Marcadalom in Pont Vieuxom, ko sva se sprla. V tem slučaju pa je mogoče znanost resnično na svojem mestu, mislim resnično kritično znanost, ki vsak pojav, čeprav še tako neverjeten, kot takega pripozna, še preden ga dene pod mikroskop... Osebno še nisem imel prilike videti pravega halucinatorja. Imam namen, da pošljem sporočilo sosedu v solitrarni..."

"Se res upate, dragi doktor, pomešati med to nizko ljudstvo pri votlini?" vpraša začudeno Estrade.